

POSTANOWIENIE

31 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 31 marca 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.
z udziałem M.M. i D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
o wpis zastawu rejestrowego,
na skutek skargi kasacyjnej L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi
z 19 lipca 2023 r., XIII Ga 580/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. na rzecz D. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

[J.T.]

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni L. sp. z o.o. w M. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł., którym oddalono apelację skarżącej od postanowienia Sądu pierwszej instancji w sprawie o wpis zastawu rejestrowego prowadzonej z udziałem M.M. oraz D. sp. z o.o. w G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi. Podniosła przy tym, że w sprawie nie wzięto pod uwagę art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym

i rejestrze zastawów (dalej: u.z.r.r.z.) oraz art. 7 k.c. Tymczasem, zdaniem wnioskodawczynie, norma ta chroni zastawnika działającego w dobrej wierze, tak jak nabywcę rzeczy ruchomej po wydaniu mu rzeczy. Tym samym skarżąca zwalczała stanowisko Sądu Okręgowego o tym, że sporne prawo – zastaw rejestrowy – nie powstało, gdyż zastawca nie był osobą uprawnioną do rozporządzania udziałami, które miały zostać obciążone na rzecz wnioskodawczynie. Należy zauważyć, że w ocenie Sądu Okręgowego w sprawie nie zaszedł żaden z wyjątków od zasady *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet*. Ocenę taką, nierozwiniętą w ramach uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, kwestionuje obecnie skarżąca.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (zob. postanowienie SN z 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Wstępnie należy zauważyć, że ocena na etapie tzw. przedsądu, czy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jest dokonywana przez pryzmat zgłoszonych podstaw kasacyjnych. Aby bowiem można było mówić o oczywistej zasadności skargi, argumentacja przedstawiona we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi odnosić się do zarzutów skargi, a ponadto być na tyle wyrazista, by już na tym etapie badania skargi można było ocenić, że

wniesiona skarga ma realne szanse powodzenia w razie jej merytorycznego rozpoznania.

Stan oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie został przez skarżącą wykazany. Wnioskodawczyni w podstawach skargi nie przywołała bowiem w ogóle przepisów prawa materialnego, na podstawie których mogłaby ona – hipotetycznie – nabyć sporne prawo od osoby nieuprawnionej. Unormowaniem takim zdecydowanie nie jest sam art. 2 ust. 3 u.z.r.r.z., który stanowi, że jeżeli zastawca był nieuprawniony do rozporządzania rzeczą, do ochrony zastawnika działającego w dobrej wierze stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie nabywcy rzeczy ruchomej w dobrej wierze, a wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów jest równoznaczny z wydaniem rzeczy. Przepis ten ma znaczenie jedynie odsyłające, tzn. zawiera odesłanie do innych regulacji, które wprowadzają wyjątek od zasady *nemo plus iuris* i tym samym, dopiero łącznie z 2 ust. 3 u.z.r.r.z., mogłyby stanowić podstawę prawną nabycia od nieuprawnionego. Skarżąca nie wskazała jednak żadnego z takich przepisów, co wyklucza możliwość uznania skargi za oczywiście uzasadnioną.

Oceny tej nie zmienia fakt nawiązywania w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do art. 169 § 1 k.c. (który zresztą wprost odnosi się do nabycia rzeczy, a nie prawa – jak w niniejszej sprawie). W postępowaniu kasacyjnym badana jest bowiem nie sprawa jako całość, a jedynie skarga kasacyjna – i wyłącznie w granicach wyznaczonych sformułowanymi podstawami kasacyjnymi. Przywoływanie zatem w motywach ww. wniosku lub w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych przepisów innych niż wskazane w zarzutach kasacyjnych, nie otwiera przed Sądem Najwyższym możliwości odniesienia się do trafności ich wykładni lub zastosowania albo niezastosowania. W konsekwencji przepisy te, bez względu na to, czy miałyby znaczenie dla rozstrzygnięcia, nie mogą być także brane pod uwagę na etapie badania, czy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

O kosztach rozstrzygnięto mając na względzie sporne interesy uczestników, ich wysokość ustalając na podstawie § 20 w zw. z § 5 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[a.ł.]